

Практична робота № 14

Оцінювання економічної вартості та механізмів монетизації екосистемних послуг

Мета: сформувати у аспірантів глибоке розуміння теоретичних підходів та практичних методів оцінювання економічної вартості екосистемних послуг, а також навички застосування сучасних моделей та інструментів монетизації для обґрунтування природоохоронних рішень і впровадження механізмів сталого використання природного капіталу.

Завдання 1. Виконати оцінювання економічної вартості обраного виду екосистемних послуг із застосуванням одного або кількох методів (ринкової оцінки, тіньових цін, методу витрат на відновлення, оцінювання готовності платити тощо).

Запропоновано три сценарії (консервативний / базовий / оптимістичний) для трьох типових екосистемних послуг: 1) вуглецева секвестрація (carbon), 2) рекреаційні послуги (recreation), 3) очищення води / збереження якості води (water purification). Дані для розрахунків представлено в таблиці.

1. вуглецева секвестрація (carbon sequestration)

Сценарій	Площа (га)	Секвестрація (тС/га/рік)	Множник $C \rightarrow CO_2$ (44/12)	Ціна, USD/тCO ₂	Вартість сертифікації/верифікації, USD/рік
Консервативний	500	1.5	3.6667	8.0	2 000
Базовий	1 000	3.0	3.6667	15.0	5 000
Оптимістичний	2 000	4.5	3.6667	30.0	8 000

2. рекреаційні послуги (recreation)

Сценарій	Відвідувачів/рік	Середній дохід на відвідувача (вхідні квитки, USD)	Середній надлишковий платіж (consumer surplus), USD/відвідувач	Операційні витрати на обслуговування, USD/рік
Консервативний	5 000	2.0	3.0	8 000
Базовий	20 000	3.5	8.0	30 000
Оптимістичний	50 000	5.0	12.0	70 000

3. очищення води / фільтрація (water purification)

Сценарій	Площа водозбірної (га)	Обсяг очищеної води, м³/рік (екосистема)	Альтернативна вартість очищення (витрати на очисні споруди), USD/м³	Економія втрат/зниження лікування (USD/рік)
Консервативний	2 000	500 000	0.05	20 000
Базовий	10 000	3 000 000	0.10	300 000
Оптимістичний	25 000	8 500 000	0.15	1 275 000

Завдання 2. Розробити пропозиції щодо впровадження економічних інструментів (платежі за екосистемні послуги, податкові стимули, компенсаційні механізми) для підвищення ефективності управління екосистемою.

Завдання 3. Проаналізувати бар'єри та обмеження впровадження механізмів монетизації в українських умовах та запропонувати шляхи їх подолання.